

Sijoittamislupa S2/2025

TEKN 28.01.2026 § 17
6877/10.03.00.02/2025

Valmistelija	Kaava-suunnittelija Päivi Harjuniemi, paivi.harjuniemi@tornio.fi
Hakijat	Oomi Solar Oy Yrttpellontie 1 90230 Oulu
Rakennuspaikka	Kiinteistötunnus: 851-410-36-34 Pinta-ala: n.10 ha
Rakennushanke	Noin 10 hehtaarin kokoisen lisäalue aurinkovoimalan, sähköaseman ja energiavaraston rakentamiseen.
Kuuleminen	Hakija on kuullut rajanaapurit seuraavasti:
Muistutukset	Hankkeesta ei ole jätetty muistutuksia.
Kaavatilanne	Hanke sijaitsee kaupunginvaltuuston 14.12.2009 hyväksymän yleiskaavan mukaisella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M).
Lausunto	Kiinteistö sijaitsee Keskinenjärven itäpuolella. Rakentamislain 43§:n mukaan rakentamislupa koostuu alueidenkäyttöisten edellytysten (<i>sijoittamisen edellytykset</i>) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (<i>toteuttamisen edellytykset</i>) tarkastelusta. Rakentamisluvan myöntää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytysten olemassaolon erillisellä päätöksellä (<i>sijoittamislupa</i>). Rakentamislain 45 §:n mukaan sijoittamisen edellytyksenä alueella, jolla ei ole asemakaavaa on, että: 1) rakennuspaikka on kooltaan vähintään 1 000 neliömetriä; 2) rakennuspaikalla ei ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa; 3) rakennukset voidaan sijoittaa vähintään neljän metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta ottaen lisäksi huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 44 §:ssä tarkoitettu suoja-alue ja 45 §:ssä tarkoitettu näkemäalue, ratalain 37 §:ssä tarkoitettu suoja-alue ja 38 §:ssä tarkoitettu näkemäalue sekä tarve ilmailulain (864/2014) 158 §:ssä tarkoitettulle lentoesteluvalle; 4) rakennuskohde soveltuu rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden, korkeatasoisen arkkitehtuurin tai sopusuhtaisuuden vaatimukset; 5) rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie tai mahdollisuus sellaisen järjestämiseen;

- 6) vedensaanti, jätevedet ja hulevedet voidaan hoitaa aiheuttamatta haittaa ympäristölle;
- 7) teiden, vedensaannin tai viemäröinnin järjestäminen ei aiheuta kunnalle tai valtiolle erityisiä kustannuksia;
- 8) rakentaminen ei aiheuta haittaa naapureille eikä vaikeuta naapurikiinteistöjen rakentamista;
- 9) rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista;
- 10) rakentaminen ei aiheuta haittaa maakuntakaavassa, yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä annettujen määräysten toteuttamiselle.

Rakentamislain 46 §:n mukaan sijoittamisen edellytyksenä alueidenkäyttölain 16 §:ssä tarkoitetulla suunnittelutarvealueella on rakentamislain 45 §:ssä säädetyn lisäksi, että rakentaminen:

- 1) ei olennaisesti vaikeuta kunnan kaavoituskatsauksen mukaista yleis- tai asemakaavan laatimista;
- 2) ei johda vaikutuksiltaan sellaiseen merkittävään rakentamiseen tai aiheuta sellaisia merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, jotka edellyttävät asemakaavan laatimista;
- 3) on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palveluiden saavutettavuuden kannalta.

Edellä 1 momentissa säädettyjen edellytysten estämättä kunnan on kuitenkin myönnettävä rakentamislupa:

- 1) olemassa olevaan asuntoon tai maatilaan kuuluvan talousrakennuksen rakentamiseen;
- 2) olemassa olevaan maaseutuyritykseen kuuluvan maa- ja metsätalouden tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen rakentamiseen;
- 3) rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön;
- 4) asuinrakennuksen vähäiseen laajentamiseen.

RakL 62 §:n mukaan jos rakentamishankkeeseen ryhtyvä hakee erillistä päätöstä sijoittamisluvasta, lupahakemukseen on liitettävä selvitykset, joiden perusteella kunta voi arvioida 44–46 §:ssä säädettyjen edellytysten täytymisen. Selvityksenä on toimitettava tiedot massoittelusta ja julkisivusta sekä sijoittumisesta rakennuspaikalle, ajoyhteyden järjestämisestä sekä sellaisten alueiden, joilla on tai on tarkoitus toteuttaa kunnallistekniikka, osalta tieto, mistä kohti rakennuksen on siihen tarkoitus liittyä.

Hanke sijoittuu yleiskaavan mukaisella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Haluamme, että alueita käytetään pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon. Siksi määrämme, että alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pintaaltaan vähintään hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihtumisvyöhykkeeseen.

Hankkeesta on laadittu paloturvallisuussuunitelma, luontoselvitys sekä selvitys Keskinenjärven itäpuolelle suunnitellun huoltotien vaikutuksesta ympäröivän suon hydrologiaan.

Lapin pelastuslaitos toteaa lausunnossaan (28.8.2025) muun muassa seuraavaa:

"Yleisesti

Sähkövaraston sisällä tapahtuvaa paloa, etenkin akustojen paloa, ei ole joko mahdollista sammuttaa pelastuslaitoksen toimesta tai sammutettavuus on erittäin heikkoa. Mikäli sammuttamista, jäähdyttämistä tai viereisten rakenteiden suojaamista suoritetaan, aiheutuu toiminnasta runsaasti sammutusjättevettä pitkäkestoisen vedenkäytön seurauksena. Sähkövaraston palon on epäedullisessa tilanteessa mahdollista jatkaa huomattavan pitkään. Sähkövaraston palamisesta aiheutuu terveydelle haitallisia savukaasuja.

Sähkövarastojen palo- ja vauriotilanteisiin liittyy räjähdysvaara suljettuun tilaan kertyvien syttymiskelpoisten kaasujen, esimerkiksi vedyn, vuoksi. Edellä kuvatusa johtuen ja sähköisten vaaratekijöiden vuoksi palavaa energiavarastoa ei ole turvallista lähestyä. Lähtökohtana suunnittelussa tulee käyttää, ettei pelastuslaitoksen toimesta ole mahdollista avata rakenteellisesti suljettuun tilaan sijoittuvaa sähkövarastoa tai suorittaa sammutustyötä sähkövaraston sisätiloissa.

Sähkövarastoalueen olosuhteet ja sijoittuminen

Energiavaraston alue tulee opastaa helposti havaittavien kyltein ja se tulee olla saavutettavissa raskaalla pelastusajoneuvolla. Alueelle johtava pelastustie on suunniteltava, toteutettava ja merkittävä hyvinvointialueen pelastuslaitoksen pelastustieohjeen mukaisesti. (Pelastuslaki 379/2011 11 §)

Paloturvallisuuden, pelastustoiminnan mahdollistamisen ja pelastushenkilöstön työturvallisuuden osalta toteutuksessa esitetään huomioitavaksi:

- *Energiavaraston alue varustetaan helposti havaittavien opastekyltein. Opasteet mahdollistavat avun hälyttämisen, onnettomuuskohteen paikantamisen ja pelastustoiminnan johtamisen.*
- *Energiavaraston alueelle on lähestymisreitit useammasta suunnasta, jotta mahdollisessa tulipalotilanteessa sisääntuloväylälle tuulen tuoma sankka savu ei vaikeuta energiavaraston alueelle pääsemistä. Esitetyssä suunnitelmassa Energiavarastolle on vain yksi reitti.*
- *Aitausjärjestelyt ja porttien lukitukset eivät estä pelastustoimintaa.*
- *Energiavaraston alueella on pelastustiemitoituksen täyttävät ajoväylät, joita pitkin on mahdollista liikkua pelastuslaitoksen raskaalla ajoneuvokalustolla.*
- *Ajoväylät mahdollistavat energiavaraston ympäri kiertämisen, jotta mahdollinen sammutustoiminta onnistuu koko energiavaraston alueella ja tuulensuunta voidaan ottaa huomioon sammutus- / pelastustoiminnassa. Pelastustie toimii myös maastopaloa rajoittavana vyöhykkeenä. Esitetyssä suunnitelmassa energiavaraston ympäri kiertäminen pelastuslaitoksen kalustolla ei ole mahdollista.*

Akkukontit, invertterit, kytkimet, muuntajat ja mahdolliset muut olennaiset sähkökomponentit tulee sijoittaa palamattomalle ja kasvillisuudesta vapaalle alustalle. Palamattoman alustan tulee mahdollistaa akkukontin tai muun komponentin hallittu loppuun palaminen siten, ettei palolla ole välitöntä leviämiskaavaa ympäristöön. Palamattoman alustan tehtävänä on myös suojata komponentteja ulkopuolelta leviävältä palolta. Turvallinen suojaetäisyys energiavarastoalueen komponenteista alueen ulkopuolelle on palamatonta alustaa käyttäen esimerkiksi 15 metriä. Suojaetäisyyttä voidaan pienentää riittävällä rakenteellisella suojauksella. (Pelastuslaki 379/2011 9 §)

Vaaratilanteiden ennalta estäminen

Kiinteiden akkupohjaisten energiavarastojärjestelmien on oltava turvallisia niiden normaalin toiminnan ja käytön aikana. Turvallisuus on osoitettava toimimalla EU:n akkuasetuksen artikla 12 mukaisesti (EU 2023/1542).

Syttymän ja palon rajoittaminen akustossa:

Käytettävä akkukemia ja akun komponenttien käyttäytyminen palotilanteessa ovat olennaisia tekijöitä sähkövaraston turvallisuuden kannalta. Akkukemian valitsemisessa tulee huomioida turvallisuusnäkökohdat:

- Kiivaasti vauriotilanteessa reagoivien akkukemioiden käyttämistä tulee välttää.
- Runsas vedyn muodostuminen akkukennon kuumentuessa ja palotilanteessa lisää räjähdysvaaraa suljetussa tilassa.

Tieto käytettävästä akkukemiasta ja akkujen käyttäytymisestä palotilanteessa tulee sisällyttää rakennuslupa-asiakirjoihin vaaran arvioimiseksi. (Pelastuslaki 379/2011 9 §)

Rakennuslupahakemukseen on sisällytettävä luotettavaan testaukseen perustuva näyttö siitä, että akkukennossa alkava palo rajoitetaan turvallisen akkukemian, paloturvallisten materiaalien, rakenteiden tai suojajärjestelmien yhteistoimintana enintään yhden akkuräkin alueelle. Testaus voidaan toteuttaa esimerkiksi riittävän laajalla UL9540A -testillä. Palon syttymisen ja leviämismahdollisuuden rajoittaminen akustossa teknisiä ja rakenteellisia ratkaisuja käyttämällä on tehokkain tapa välttyä hyvin vaikeasti hallittavalta onnettomuustilanteelta. (Pelastuslaki 379/2011 9 §)

Sähkövarastoissa on oltava akustonhallintajärjestelmä, jonka avulla akuston käyttäminen on turvallista ja vaaratilanteet havaitaan sekä niihin reagoidaan automaattisesti onnettomuutta estävästi. Energiavaraston etävalvonnan tulee olla suunniteltuna ja kuvattuna kirjallisesti pelastussuunnitelmassa. Valvonnalla tulee voida havaita akustoon ja suljettuun akustotilaan liittyvät vaaratilanteet. Vaaratilanteisiin tulee kyetä reagoimaan tarkoituksenmukaisin toimenpitein riittävän nopeasti. Tarvittaessa tulee kyetä tekemään hätäilmoitus pelastustoiminnan käynnistämiseksi ja pelastustoiminnan tukeminen tulee olla mahdollista. Pelastustoiminnan tukemisella tarkoitetaan tässä yhteydessä viipymättä onnettomuustilanteen aikana annettavia järjestelmän hallintaan liittyviä toimenpiteitä, asiantuntija-avun antamista ja toiminnanharjoittajan vastuulle kuuluvien asioiden ratkaisemista ja suorittamista. (Pelastuslaki 379/2011 9, 14 ja 15 §)

Räjähdysvaara:

Sähkövaraston suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon mahdollisuus räjähdysvaaran muodostumiselle, ellei luotettavalla testaamisella kyetä osoittamaan toisin. Suunnittelun tavoite tulee olla vaaran ennalta ehkäiseminen sekä tarvittaessa myös vaaran poistaminen tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti. Suunnittelussa tulee olla huomioituna:

- Akuston lataamisesta ja palotilanteesta aiheutuvien kaasujen koostumus tulee selvittää. Hyvin herkästi syttyvien kaasujen muodostumista ja kertymistä suljettuun tilaan tulee välttää.
- Räjähdysvaaran ja palon tunnistamiseen sekä siitä varoittamiseen tarkoitettu järjestelmä tulee ylläpitää valmistajan ohjeen mukaisesti. Järjestelmälle tulee olla laadittuna ylläpito-ohjelma ja olla

järjestettynä ylläpito sähkövaraston elinkaaren ajalle. Ylläpito tulee dokumentoida.

- Räjähdyspaineen purkautuminen tulee suunnitella tapahtumaan mahdollisimman vaarattomaan suuntaan. Räjähdyks ei saa aiheuttaa onnettomuuden vaikutusten olennaista laajenemista.

Räjähdysvaaraan liittyvä arviointi, vaarallinen alue sekä ennalta ehkäisevät toimenpiteet tulee kuvata rakennuslupa-asiakirjoissa ja pelastussuunnitelmassa. (Pelastuslaki 379/2011 12, 14 ja 15 §)

Onnettomuuden vaikutusten hallitseminen

Aluepaloriskiä voidaan hallita esimerkiksi riittäviä suojaetäisyyksiä käyttämällä, palamattomalla maapohjalla ja rakenteellisin suojauksin.

Aluepalon mahdollisuus sähköenergiavaraston alueella tulee estää suurten omaisuusvahinkojen ja huomattavan pitkäkestoisen sekä vaikeasti hallittavan onnettomuustilanteen välttämiseksi. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon palotilanteen teho ja kesto sekä hallittu loppuun palaminen yksittäisessä akkukontissa, invertterissä, muuntamossa tai kytkinlaitteistossa siten, ettei palon ole mahdollista levitä viereisiin vastaaviin komponentteihin tai naapurirakennuksiin. (Pelastuslaki 379/2011 9 ja 14 §)

Suojaetäisyys muuntamoon tulee toteuttaa asianomaisen sähköturvallisuusstandardin mukaisesti. Sovellettava standardi, standardin asiakohta ja suojaetäisyys tulee kirjata rakennuslupaun. (Pelastuslaki 379/2011 9 §)

Torjuttaessa aluepalon riskiä sähkövaraston alueella riittävää suojaetäisyyttä käyttäen, sovelletaan rakennusten välistä tavanomaista etäisyyttä 8 metriä. Asiassa otetaan huomioon mahdollisuus sijoittaa sähkövarastoon liittyviä komponentteja ja rakenteita yhteen ilman suojaetäisyyksiä tai suojarakenteita enintään 50 m² alueella, vastaten rakennukseen sijoitettavan suuren varaston raja-arvoa ja vaikeasti sammutettavaa suurta palokuormaa. Luotettavalla testauksella, rakenteiden kestävyys ja suojavaikutuksen osoittamalla voidaan käyttää muuta riittävän turvalliseksi osoitettavaa etäisyyttä komponenttien ja / tai rakennusten välillä. Riittävää turvallisuustasoa osoitettaessa tulee ottaa huomioon tilanne, jossa komponentti, esimerkiksi kontin sisältämä akusto kokonaisuudessaan, palaa loppuun. Aina tulee huomioida vähintään valmistajan ohjeistuksen mukainen suojaustapa ja suojaetäisyys. (Pelastuslaki 379/2011 9 ja 14 §; Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 14 ja 29 §)

Ympäristövahinkojen estäminen

Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon mahdollisuus pelastustoiminnan yhteydessä muodostuvaan runsaaseen sammutusjäteveeteen. Sammutusjäteveden valuminen pohjavesialueelle tai vesistöihin tulee olla estetty. (Pelastuslaki 379/2011 32 §). Mahdollisten sammutusvesien keräily voi hallita esimerkiksi pinnan muotoilun, altaiden ja/tai ojien avulla, jotka ovat tarvittaessa helposti padotettavissa.

Toiminta onnettomuustilanteessa ja asiakirjat

Sähkövarastoa varten laadittu alustava pelastussuunnitelma ja pelastustoiminnan toimintaohje onnettomuustilanteisiin on päivitettävä ko. kohteelle. Toimintaohje tulee liittää osaksi pelastussuunnitelmaa. Toimintaohjeen on sisällettävä oikeat toimintatavat tunnistettuihin vaaratilanteisiin, kohteen turvallisuusvalvontaa suorittavan ja toiminnanharjoittajan yhteystiedot sekä aluepiirroksen. Aluepiirroksista

tulee käydä ilmi sähkövaraston nimi, sijainti ja alueen saavutettavuuteen liittyvät kulkureitit. Lisäksi tulee kuvata sähkövarastoalueen olennaiset komponentit, turvajärjestelmät, vaara-alueet ja muut tehokkaan pelastustoiminnan edellyttämät tiedot. (Pelastuslaki 379/2011 15 §)

Aurinkovoimalaa koskeva lausunto:

Huomautukset:

Hankkeen suunnittelun ja toteutuksen osalta tulee kiinnittää huomiota etenkin suurvahinkojen, laaja-alaisten maastopalojen ja henkilöturvallisuusriskien hallitsemisen tarpeeseen. Tämä korostaa hankkeeseen ryhtyvän vastuuta turvallisten ratkaisujen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Paloturvallisuuden, pelastustoiminnan mahdollistamisen ja pelastushenkilöstön työturvallisuuden osalta toteutuksessa esitetään huomioitavaksi:

- *Häiriö- ja onnettomuustilanteiden nopean havaitsemisen vuoksi aurinkosähköpuisto on valvonnan piirissä.*
- *Aurinkosähköpuiston alue varustetaan helposti havaittavin opastekyltein. Opasteet mahdollistavat avun hälyttämisen, onnettomuuskohteen paikantamisen ja pelastustoiminnan johtamisen. Opasteissa huomioidaan korkeista paneelirakenteista johtuva näkemäalueen huomattava kaventuminen.*
- *Voimalakentälle on lähestymisreitit useammasta suunnasta. Esitetyssä suunnitelmassa voimalakentälle on vain yksi lähestymisreitti.*
- *Aitausjärjestelyt ja porttien lukitukset eivät estä pelastustoimintaa.*
- *Voimalakentällä on pelastustiemitoituksen täyttävät ajoväylät, joita pitkin on mahdollista liikkua pelastuslaitoksen raskaalla ajoneuvokalustolla. Ajoväylät mahdollistavat kentän ja paneeliryhmien ympäri kiertämisen. Esitetyssä suunnitelmassa ajoväylät eivät mahdollista kentän ja paneeliryhmien ympäri kiertämistä.*
- *Paneelikentät jaetaan tarkoituksenmukaisiin lohkoihin vahinkojen laajuuden rajoittamiseksi. Kentille muodostetaan järjestelmän huoltamisen, turvallisen liikkumisen, palon rajaamisen ja sammuttamisen mahdollistavat rajoituslinjat ja paneeliryhmien väliset ajoväylät. Laajoissa paneelikentissä tulisi olla pelastustien mitoituksen ja vesitykkikantaman täyttävät ajoväylät.*
- *Äärimmäiset sääilmiöt voivat vaurioittaa järjestelmää. Tuuli- ja lumikuormat otetaan huomioon suunnittelussa ja rakenteiden kantavuuden mitoituksessa.*
- *Voimalakentän vaihtosuuntaajat ja kytkimet sijoitetaan paneelikentän reunalle helposti saavutettavaan paikkaan riittävälle etäisyydelle aurinkopaneeleista. Sijoituspaikan on suositeltavaa olla säältä suojattu.*
- *Paneelikentän mahdollinen aluskasvillisuus voi lisätä palon leviämisen riskiä. Palamaton alusta on suositeltavin. Palavan aluskasvillisuuden poisto tulee huomioida riittävän laajalla alueella myös paneelikentän ympärillä maastopaloaaran ehkäisemiseksi.*
- *Järjestelmään liittyvien kaapeleiden asennusreittejä keskitetään ja ne ovat tunnistettavissa niiden aiheuttaessa vaaraa sammutustyössä. Kaapelit voidaan kytkeä jännitteettömäksi turvallisesti.*
- *Kaapeleiden ja siihen liittyvien liitoskohtien sijoittamista suojaamattomana palamiskelpoiseen maa-ainekseen tulee välttää. Kaapelin sekä liitoksen soveltuvuus ja turvallisuus*

käyttökohteeseen tulee olla varmistettu, mikäli ne sijoitetaan herkästi syttyvään turveperäiseen maa-ainekseen.

- *Aurinkosähköpuiston toiminnassa arvioidaan tapahtuvan palo- ja sähköturvallisuusriskejä aiheuttavia ylläpitotöitä kuten koneellista niittämistä tai paneelientien puhdistamista. Töiden aiheuttamia riskejä tulee mahdollisuuksien mukaan poistaa tai pienentää.*
- *Aurinkosähköpuiston alueella tulee olla saatavilla käyttötarkoitukseen soveltuvia alkusammutusvälineitä. Ylläpitotyötä suoritettaessa alkusammutusvälineitä tulee olla saatavilla välittömästi.*
- *Toiminnanharjoittajan tulee laatia pelastussuunnitelma.”*

Lapin ELY-keskus toteaa lausunnossaan (23.10.2025) muun muassa seuraavaa:

Vaikutukset luontoarvoihin

Hankkeelle laadittua palo- ja pelastussuunnitelmaa tai luontoselvityksen viranomaiskäyttöön laadittua liitettä ei ole toimitettu lausuntopyynnön mukana ELY-keskukselle.

*ELY-keskus katsoo, että suunnitelman vaikutusten tarkastelussa on puutteita. Osin puutteet johtuvat epätarkasta hankesuunnitelmasta, osin liian suppeasta vaikutusalueen rajauksesta. Suunnitelmassa ei myöskään ole kuvattu huoltoon liittyviä toimenpiteitä ja niiden vaatimia kulkureittejä. Jos hankkeessa tullaan käyttämään öljyyn upotettuja muuntajia, tulee suunnitelmassa kuvata, miten muuntajien öljyvuodot ympäristöön ehkäistään tai miten toimitaan öljyvahingon yhteydessä. Suunnitelmassa tulee arvioida myös, miten aurinkopaneelien sijoittaminen hankealueen suoalueille vaikuttaa niiden hydrologiaan ja lajistoon. Lisäksi tulee arvioida, mitä vaikutuksia alueen itäreunalle rakennettavalla huoltotiellä on hankealueen itä- ja kaakkoispuolella sijaitsevalle suoalueelle. Tältä suoalueelta on Lajitietokeskuksen viranomaisportaalin mukaan (21.10.2024) havaintoja kiiltosirppisammaleesta (*Hamatocaulis vernicosus*), joka on rauhoitettu (luonnonsuojeluasetus 1066/2023 liite 3), EU:n luontodirektiivin liitteen II laji.*

Valtaosa hankealuetta on koko maassa uhanalaista lettorämettä (VU) ja ruohokorpea (VU). Lettorämeeltä on havaittu rauhoitettu soikkokaksikko (Neottia ovata). Soikkokaksikkoesiintymien suojaksi jätetyt alueet ovat ELY-keskuksen arvioin mukaan riittämättömät. ELY-keskus arvioi, että rakennusaikaiset ja käytön aikaiset vaikutukset lajin ympäristöön, erityisesti suon hydrologiaan ulottuvat todennäköisesti laajemmalle kuin suunnitelmassa on esitetty. Samat vaikutukset kohdistuvat myös uhanalaiseen ruohokorpeen.

*Hankealueelta on tehty viitasammakkoselvitys. Viitasammakko (*Rana arvali*) on rauhoitettu (luonnonsuojelulaki 9/2023 69 §), EU:n luontodirektiivin liitteen IV a) laji, joka edellyttää tiukkaa suojelua (luonnonsuojeluasetus 1066/2023, liite 7). Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää (LSL 78 § 2 momentti). Viitasammakkoselvityksen yhteydessä kartoitusreitit, -ajankohdan ja -olosuhteiden lisäksi tulee raportoida lajin kuuntelupisteet, ja kunkin kuuntelupisteen osalta vähintään seuraavat tiedot: kellonaika, kuuntelun kesto, lämpötila, tuulisuus, muut sääolot sekä havaittujen viitasammakoiden sijainti ja lukumäärä. Lisäksi kartoituskertoja tulee olla vähintään kaksi. ELY-keskus katsoo, että kartoitukseen liittyvien puutteiden vuoksi viitasammakon lisääntymis- ja levähtämisalueen rajausta jää epävarmaksi ja se voi ulottua myös hankealueen lettorämeelle. Luontoselvityksen perusteella kyseinen*

lettoräme on kosteimmilta osin ruskosammakon (*Rana temporaria*) ja rupikonnin (*Bufo bufo*) lisääntymisaluetta ja todennäköisesti myös talvehtimisympäristöä. Molemmat lajit ovat luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja, joten lajien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty (LSL 70 § 3 kohta). ELY-keskus katsoo, että hankealueella sijaitseva lettoräme tulee rajata hankkeen ulkopuolelle edellä mainittujen lajien elinympäristönä. Lisäksi lettoräme voi olla osa viitasammakon levähdys- ja lisääntymisaluetta.

Luontoselvityksen yhteydessä on tehty havaintoja lajeista, joiden paikkatieto on salassa pidettävää tietoa. Lausuntopyynnön yhteydessä ELY-keskukselle ei ole toimitettu kyseisiin havaintoihin liittyvää viranomaiskäyttöön tarkoitettua liitettä. ELY-keskuksella ei täten ole tietoa lajeista tai niiden suhteesta luonnonsuojelulakiin. Hakemussuunnitelmassa ei myöskään ole kuvattu, miten hankkeen vaikutuksia kyseisiin lajeihin lievennetään tai estetään. ELY-keskus toteaa, ettei hankkeen vaikutuksia kyseisiin lajeihin näin ollen voida arvioida. ELY-keskus katsoo, että lupaviranomaisen on edellytettävä edellä mainitun tiedon toimittamista ennen luvan myöntämistä, jotta tieto voidaan ottaa luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla huomioon.

Hankealueen linnustoa on selvitetty vain yhdellä kartoituskerralla. ELY-keskus muistuttaa, että lähes kaikki Suomessa esiintyvät luonnonvaraiset lintulajit ovat luonnonsuojelulain nojalla 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty (LSL 70 § 2 ja 3 kohdat). Hankkeen rakentamisessa ja toiminnassa tulee turvata lintujen pesimärauha.

ELY-keskus katsoo, ettei esitettyjen tietojen perusteella voida todeta, että hanke ei vaikeuttaisi erityisten luonnonarvojen säilyttämistä.

Jatkotoimet

Lapin ELY-keskus edellyttää, että edellä todettu ja alueella voimassa olevan yleiskaavan määräykset otetaan huomioon lupakäsittelyssä. ELY-keskus toteaa, että RakL 76 §:n mukaan kunta (kaupunki) voi antaa lupapäätöksessä rakennuskohdetta, rakennustyön tai toimenpiteen suorittamista ja niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen rajoittamista koskevia määräyksiä.

Kun otetaan huomioon edellä lausuttu ja rakentamisen luonne sekä laajuus, erityisesti alueen luontoarvot turvattaisiin parhaiten kaavoituksessa tehtävien selvitysten ja vaikutusarviointien avulla.

Lopuksi ELY-keskus vielä korostaa, että kaikkien RakL 46 §:n mukaisten edellytysten on täyttyttävä, jotta sijoittamislupa hankkeelle voidaan myöntää. Sijoittamislupaa ei saa myöntää, mikäli rakennusvalvontaviranomainen katsoo, että hankkeen toteuttaminen edellyttää kaavoitusta.”

Tornionlaakson museo toteaa lausunnossaan (11.6.2025) muun muassa seuraavaa:

"Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi (Maanala Oy), jonka riittävyydestä museo on antanut lausunnon 2.8.2024. Suunnitellulla aurinkovoimahankkeen alueella ei ole tunnettuja muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä vuoden 2024 inventoinnissa löydetty uusia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Tässä inventoinnissa tarkastamatta jäi pieni alue, jonka vuoksi museo edellytti lausunnossaan lisäinventointia.

Tornionlaakson museon arkeologi teki lisäinventoinnin 21.5.2025 koskien sähkölinjan eteläpuolisen alueen arkeologisesti kiinnostavaa aluetta, Keskinenjärven itäpuolella. Sähkölinjan pohjoispuoli kyseisellä kiinteistöllä on inventoimatta. Museolle on ilmoitettu, että suunnitelmissa oleva tieosuus, poikkeaa hakemuksesta esitetystä.

Inventoinnissa 21.5.2025 toisella kiinteistöllä, löytyi uusia muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia tunnettuja muinaisjäännöksiä, Keskinenjärvi (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000061621) kivilatomuskohde. Kohteessa on kolme röykkiötä, rakkakuoppa ja yksi kaarimainen latomus.

Aurinkovoimala-alueella arkeologinen inventointi on nyt riittävä eikä esteitä voimaloiden rakentamiselle ole. Suunnittelualueen rajan tuntumassa olevat muinaisjäännökset tulee ottaa huomioon rakentamisessa ja sen suunnittelussa.

Museo haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että ilman Muinaismuistolain (295/1963) (1 §) nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty."

Tornionlaakson museo toteaa lausunnossaan (5.9.2025) muun muassa seuraavaa:

*" Suunnittelutilanne, rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema
Tornionlaakson museo on aiemmassa lausunnossaan (7.6.2024) todennut suunnittelun kohteena olevan alueen kaavoitustilanteen sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman alueiden ja kohteiden sijoittumisen.*

Aurinkovoimalalle suunniteltu laajennusalue sijaitsee lähimmillään reilun neljänsadan metrin päässä Ahvenjärven rannan loma-asutuksesta. Järven rannalla on yksi perinteistä rakentamistapaa edustava pihapiiri sekä lomarakennuksia 1960-luvulta 2000-luvulle. Tällä hetkellä suunnittelualueen ja järven välillä on metsäkaistaleet. Aurinkovoimalalle suunnitellulla laajennusalueella ei tiettävästi sijaitse rakennuskantaa. Suunnittelualueen rajautuessa järveen museon näkemyksen mukaan mahdollisten maisemavaikutusten vähentämiseksi alueen reunoille tulisi jättää suojapuustokaistaleet.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankesuunnitelmassa, joka on päivätty 15.8.2025, on vanhaa tietoa arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Suunnitelman mukaan hankealueella ei ole muinaisjäännöksiä ja lähin muinaisjäännös olisi 2 km päässä. Tornionlaakson museo on tehnyt lisäinventoinnin arkeologisesti potentiaalisella alueella 21.5.2025. Tässä inventoinnissa löytyi uusia muinaisjäännöksiä, jotka sijoittuvat aivan suunnitelma-alueen rajalle, kuitenkin toiselle kiinteistölle. Tämä Keskinenjärvi (1000061621) niminen kivilatomuskohde on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, joka tulee huomioida hankkeessa. Muinaisjäännösalueen ympärille suositellaan jätettäväksi koskematonta aluetta noin 30 metriä.

Tämä varoalue yltää myös hankealueelle, vaikka itse muinaisjäännösalue ei hankealueelle ylläkään. Ilman muinaismuistolain (295/1963) 1 §:n nojalla annettua lupaa (kajoamislupa) on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.

Koko aurinkovoimala-alueella tehtiin arkeologinen inventointi aikaisemmin vuonna 2024 (Tornio Kalkkimaa Aurinkovoimahankkeen arkeologinen inventointi 2024, Maanala Oy). Uusia muinaisjäännöskohteita ei tuolta alueelta löytynyt. Selvitykset arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ovat riittävät.”

Hankesuunnitelmia on tarkennettu ELY-keskuksen 23.10.2025 antaman lausunnon jälkeen. Oomi Solar Oy on antanut vastineen 28.11.2025 Lapin ELY-keskuksen lausuntoon. Vastineessaan hankkeesta vastaava on pyrkinyt löytämään ELY-keskuksen esittämiin huomioihin ratkaisuja siten, että luontoarvot eivät vaarannu ja hanke säilyy edelleen toteuttamiskelpoisena.

Vastineessa, sekä päivitettyssä asemapiirroksessa on esitetty mm. seuraavat toimenpiteet:

- Toimitettu sensitiivisten lajien liite rakennuslupa-aineistoihin lupapalveluun
- Todettu, että palo- ja pelastussuunnitelma laaditaan jatkosuunnittelussa rakentamislupavaiheeseen
- Kuvattu laitoksen toiminta-aikaset huoltotoimenpiteet ja kulkureitit
- Kuvattu varautumistoimenpiteet öljyvahingon sattuesssa ja laaditaan jatkosuunnittelussa ohjeistus öljynvuototilanteisiin varautumiseen ja toimimiseen
- Rajattu lettoräme hankealueen ulkopuolelle lukuunottamatta lisäalueen itärajalle toteutettavaa huoltotietä
- Kasvatettu em. toimenpiteellä suoja-alue soikkokaksikko-esiintymälle n. 50 metriin aiemman 5 metrin sijaan
- Teetetty hulevesisuunnitelma, jossa arvioitu huoltotien vaikutuksia lettorämeen hydrologialle, sekä esitetty toteutusperiaate, jolla vesien virtaama valuma-alueelta lettorämeelle itä-länsi-suuntaisesti varmistetaan
- Konetyötä ja melua aiheuttavan rakentamisen toimenpideaika ajoitetaan pesimärauhan ulkopuolelle

Suunniteltua rakentamista voidaan pitää paikkaan sopivana.

Rakentaminen täyttää rakentamislain 45 §:ssä ja 46 §:ssä säädetyt edellytykset, eikä siitä aiheudu haittaa ympäristölle, kaavoitukselle tai naapurustolle. Rakentamislupavaiheeseen on laadittava seuraavat suunnitelmat, joista pyydetään lausunnot ao. viranomaisilta:

- Palo- ja pelastussuunnitelma
- Suunnitelma öljyonnettomuuteen varautumisesta ja hallinnasta
- Suunnitelma huoltoajoneuvoliikenteen pengertiestä tierumpuineen, jonka perusteella voidaan riittävän tarkalla tasolla todeta ratkaisun turvaavan lettorämeen hydrologisen tasapainon
- Toteutusaikataulu, jossa kaikki konetyötä ja melua aiheuttavat rakentamistoimenpiteet ajoitetaan pesimäajan ulkopuolelle

Sovelletut oikeusohjeet	Rakentamislain 43 §, 45 §, 46 §, 62 § ja 79 § Tornion kaupungin maksut rakentamislain viranomaistehtävissä § 9
Maksu	12540 euroa

Liitteet

Liitekartat
Asemapiirros (2 kpl)
Hakemussuunnitelma
Lausunnot (4 kpl)
Vastine ELY-keskuksen lausuntoon
Selvitykset ja suunnitelmat (3kpl)

Liitteet ovat nähtävillä Tornion kaupungin kirjaamossa.

Esittelijä

Kaupunginarkkitehti Ryynänen Harri

Päätösehdotus

Teknisten palvelujen lautakunta myöntää sijoittamisluvan ehdollisena:

Rakentamislupavaiheeseen on laadittava seuraavat suunnitelmat, joista pyydetään lausunnot ao. viranomaisilta:

- Palo- ja pelastussuunnitelma
- Suunnitelma öljyonnettomuuteen varautumisesta ja hallinnasta
- Suunnitelma huoltoajoneuvoliikenteen pengertiestä tierumpuineen, jonka perusteella voidaan riittävän tarkalla tasolla todeta ratkaisun turvaavan lettorämeen hydrologisen tasapainon
- Toteutusaikataulu, jossa kaikki konetyötä ja melua aiheuttavat rakentamistoimenpiteet ajoitetaan pesimäajan ulkopuolelle

Päätöksestä laskutetaan viranomaistehtävistä suoritettavien maksuperusteiden mukainen maksu. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle, Tornion kaupungin rakennusvalvontatoimelle, valmistelijalle sekä Lupa- ja valvontavirastolle. Päätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen antopäivästä lukien. Ennen rakennustoimenpiteisiin ryhtymistä on säädetyssä järjestyksessä haettava rakentamislupa Tornion rakennusvalvonnasta. Lisäksi on saatava todistus päätöksen lainvoimaisuudesta (ohjeistus oheisaineistona).

Pöytäkirja pidetään kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

Päätös

Hyväksyttiin.
